

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis Universa, Complectens Omnia Morum Præcepta, Et Principia Decisionis Omnium Conscientiæ Casuum, Suis Quæque Momentis Stabilita

Ad usum Parochorum, & Confessariorum

Continens Tractatus De Virtutibus Moralibus, De Justitia Et Jure Et De
Contractibus

Antoine, Paul-Gabriel

Ingolstadii, MDCCXXXIII.

VD18 90392159

Q. 12. An in dubio de damno secuto ex actione mala per se damnificativa,
est obligatio restituendi?

urn:nbn:de:hbz:466:1-40993

lenter causa. 2. Fecisti injuriam alteri, qui jus habebat, ne actionem illam malam faceres in talibus circumstantiis, nempe cum suo periculo, quamcumque aliunde diligentiam adhibueris S. Th. 2. 2. q. 64. a. 8.

Resp. IV. Non tenêris resarcire damnum, quod ex tua actione mala non periculosa obvenit, si illud non intenderis, nec potueris praevidere obventurum, eò quòd nunquam, aut ferè nunquam illud eveniat ex tali actione in talibus circumstantiis: quia tunc damnum illud nec in se, nec in alio tibi voluntarium est, cum nec illud intenderis, nec potueris praevidere; nec requiritur cautio, ubi non est periculum. Hinc qui alienam arborem ascendit ad fructus furandos, & casu cadens supra socium, eum præter intentionem occidit, non est reus homicidii, nec tenetur socio ad restitutionem: quia talis ascensus, licet illicitus, non erat sic periculosus: unde ille solum reus est furti. Quando autem S. Thom. loco cit. dicit, dantem operam rei illicitæ, ex qua mors alterius sequitur, esse reum homicidii, supponit illam rem esse aliquatenus periculosam, saltem ex circumstantiis.

Q. 12. An in dubio de damno secuto ex actione mala per se damnificativa, est obligatio restituendi?

Resp. I. Qui injustè posuit actionem ex se impeditivam lucri, vel damnificativam, tenetur

tur in dubio, an re ipsa alteri lucrum cessaverit, aut damnum secutum sit, restituere pro ratione dubii, seu quanti aestimatur certum subeundi damni periculum: quia talis fuit causa injusta periculi, quod alter subit patendi damnum; nec constat non passum fuisse: iniquumque est, ut innocens in tali dubio totum periculum certum subeat, & alter sit immunis omni obligatione.

A fortiori qui certus est de patrata à se actione injusta per se sufficiente ad damnum inferendum, & de damno secuto, sed dubitat an secutum sit ex illâ, tenetur restituere saltem pro ratione dubii, & aestimationis periculi. Dico saltem, nam juxta Lessium, & alios multos tenetur de toto damno: tum quia possessio est pro actione injusta, quod talem effectum procreârit, nisi oppositum constet: tum quia præsumptio juris valet, quamdiu de contraria veritate non constat: sed tunc est præsumptio juris damnum ex illa actione, v. g. consilio malo secutum esse. ex Reg. 45. Jur. III. 6. *Inspicimus in obscuris, quod est verisimilius, vel quod plerumque fieri consuevit.* Alii tamen non pauci docent, talem teneri solum ad partem damni pro quantitate dubii: quia non est æquum, tantum teneri restituere eum, qui solum ex probabili præsumptione, quantum qui ex certa scientia damnum intulit.

Idem dic de omissione injusta, hoc est, omissione rei ex justitia debitæ, dum dubitatur,
an ex

an ex ea secutum sit damnum; nam in morali-
libus omissio injusta est æquivalenter actio in-
iusta.

*Q. 13. An qui solo exemplo movit efficaciter
alium ad damnum inferendum, tenetur
damnum ab hoc illatum resarcire in
ejus defectum?*

Resp. Aff. Si hoc eventurum probabiliter
præviderit. Quia 1. talis posuit actionem
malam, & periculosam ratione circumstantia-
rum, ex qua probabiliter prævidit damnum
tertio secuturum: ergo fecit ei injuriam; nam
quilibet habet jus, ne fiat actio mala cum pe-
riculo damni sui. 2. Verè movit alium ad dam-
num inferendum, & æquè est causa damni,
quod ex motione exempli sequitur, ac si ex
consilio sequeretur. 3. Qui occasionem dam-
ni dat sine justa causa, damnum dedisse cense-
tur, ex cap. ult. *De injur.* & l. 30. ff. ad Leg. Aquilæ;
Qui occasionem præstat, damnum fecisse videtur.

*Q. 14. An quis tenetur restituere damnum
irrogatum per suum mancipium, ani-
mal, vel Filium?*

Resp. I. Ante omnem sententiam tenetur ra-
tione culpæ, si negligens fuit in præcavendo,
ex cap. 3. 4. & ult. *de injur.* nam tunc damnum
illud ei voluntarium fuit in omissione diligen-
tiæ debitæ; ideóque ei meritò imputatur.
Hinc qui animal ferum non tenuit domi clau-
sum.